

М. Комаров. До „Української драматургії“. Збірка бібліографічного знадібку до історії української драми і театру за 1906—1912 рік. З додатками та поправками до „Української драматургії“ до 1906 року. Стор. 106. Одеса, 1912. Ціна 90 коп.

Року 1906 вийшла в Одесі праця заслуженого бібліографа українського Михайла Комарова „Українська драматургія“, в якій зібрано бібліографічні відомости про драматичне письменство наше та театр. Література ця так поширилась, що за шість років склалася з неї нова чимала книжка—оцей додаток до „Української драматургії“, який свіжо видано в Одесі ж таки.

Додаток складено так само, як і основну працю. В першій частині маємо список драматичних творів українською мовою (оригінальних, перекладів і переробок), у другій—критичні писання про драматичне письменство та театр; наприкінці йде іменний покажчик авторів та артистів, і тільки в цій частині маємо ту відміну, що нема в ній біографічних звісток про драматичних письменників та артистів, як було в „Українській драматургії“. Сталось це, видима річ, не через те, що не прибуло нових діячів нашої драми і театру, бо рівняючи обидва покажчики, можна завважити де-які нові наймення. Певне спричинились до цього ті обставини, на які скаржився д. Комаров у передмові до своєї попередньої збірки: „часто бракувало мені звісток, бо не було відки їх узяти: друкованих джерел дуже мало, а збирання від самих авторів чи артистів, коли ще треба якось добувати їх адреси, дуже загальмувало б роботу“ („Українська драматургія“, IV). Хоч і шкода, але з такими обставинами важко боротись.

Нова праця д. Комарова, як і попе-

редня, повинна стати одним з найперших джерел до історії українського театру, якої на жаль і досі не маємо повної та докладної. Вже із самих показчиків можна вгадати ту тенденцію, яку придбав останніми часами український театр та драматичне письменство. Тенденція ця, європеїзація нашої драми і театру, виявляється найлучче в тому, що вони систематично поширюють свої рямці і заводять до них все більше й більше відомих творів світової літератури. Особливо це помітно в додаткові до „Української драматургії“, що складався вже за таких часів, коли впали старі заборони на переклади українською мовою. Починаючи з 1906 р. наше письменство драматичне враз збагатилося на переклади творів світової вартости, між якими є багато дуже гарних (напр., переклади Грінченка та Загірньої). І хоч довелось д. Комарову зазначити, що не всі надії 1906 р. на широкий розвиток театру справдилися, проте ґрунт для цього вже заложено. „Інтерес до української драми і театру,—пише д. Комаров,—за цей час все ж таки значно розрісся і до репертуару прибуло чимало нових п'єс як оригінальних, так і перекладів, виявились нові видатні сили поміж драматургами і артистами і самий круг діяльності драматичних діячів значно поширився“. (Передмова, стор. 3). Все це оправдується змістом нової праці д. Комарова, і висновки з неї будуть цікаві не для самих спеціалістів.

У п. Комарова, як знаємо, багато зібрано матеріалу до загальної української бібліографії ХІХ в., з якого тільки де-які частини опубліковано (показчики до Шевченка, Котляревського, Лисенка та „Укр. драматургія“), коли не рахувати того неповного показчика, що надрукований був у „Раді“ ще 1883 р. Дуже бажано було б, щоб і той скарб не пропадав у безвісті, а швидче вийшов у світ для громадського вжитку.